

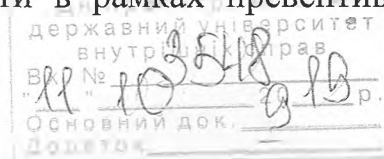
ВІДГУК

*офіційного опонента – кандидата юридичних наук Чудновського
Олександра Вікторовича на дисертацію Давидової Наталії Валентинівни
«Адміністративно-правове забезпечення пропаганди безпеки дорожнього
руху в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право*

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Метою сучасного етапу державотворення є побудова демократичної правової держави, в якій організація влади спрямовує свою діяльність, перш за все, на забезпечення інтересів громадян і створення механізмів, які допомагали б відстоювати і захищати їх. Одним із найважливіших завдань щодо досягнення цієї мети є вирішення проблеми забезпечення в країні безпеки дорожнього руху, яка останнім часом стала чи не проблемою номер один для України і перейшла в площину національної безпеки. Від її успішного вирішення залежить охорона життя і здоров'я водіїв та пасажирів, цілість транспортних засобів і матеріальних цінностей, що перевозяться.

На превеликий жаль з року в рік показники аварійності невпинно зростають, а на тлі загальноєвропейських критеріїв ми, як не гірко, б'ємо всі рекорди. Через ДТП Україна нині втрачає у вісім разів більше людей, ніж західноєвропейські країни. При цьому головними причинами високого рівня аварійності на автошляхах слід вважати низьку дисципліну та правовий нігілізм учасників дорожнього руху, нехтування елементарними вимогами безпеки, чималі прогалини інформаційно-виховної роботи, що зумовлює низький рівень культури дорожнього руху.

Безумовно зниження кількості порушень у дорожньому русі та ДТП є можливим при застосуванні тих заходів, які відображають бажання людини їздити надійно. Це говорить про необхідність закріплення ідей безпеки у свідомості громадян. Зрозуміло, це слід проводити в рамках превентивних

заходів, що сприяють позитивній для дорожньої безпеки поведінці. При такому підході, орієнтованому в першу чергу на людину, можна добитися правильної поведінки учасників дорожнього руху, а отже і зниження порушень. Саме необхідність розвитку та поглиблення пропагандистської діяльності у сфері безпеки дорожнього руху визнана багатьма науковцями як головний пріоритет в забезпеченні дорожньої безпеки, оскільки нині в Україні ця тема має досить поверхневе застосування через відсутність науково-теоретичного підґрунтя та закріплення на законодавчому рівні.

Відтак, невідповідність чинного законодавства сучасним вимогам, недосконалість системи пропагандистської діяльності дорожньої безпеки викликам сьогодення вимагають проведення ретельного наукового аналізу в цій сфері. На жаль, попри наявність у цьому нагальної потреби та неодноразових спроб вітчизняних правників однозначно вирішити питання з чисельним інструментарієм правової пропаганди дорожньої безпеки, досліджувана проблема тривалий час лишалась дуже далекою від кінцевого вирішення. Комплексно в науковій літературі їх практично жодного разу не висвітлено. На цьому тлі з особливою чіткістю проявляється актуальність дисертації Н.В. Давидової.

Робота уявляє одне з перших на вітчизняних теренах дослідження, у якому фундаментально, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень правничої науки досліджено теоретичні засади, механізм та особливості адміністративно-правового забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху в Україні. З цією метою в дисертації на основі аналізу чинного законодавства та узагальнення практики його застосування визначаються надаються пропозиції щодо його удосконалення в Україні.

Робота відповідає паспорту спеціальності 12.00.07 в контексті розгляду заявленої тематики, поставлених завдань і шляхів їх реалізації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, обумовлений, передусім, раціональною та логічною узгодженою структурою дисертаційного дослідження. Його зміст складається з основної частини (вступу, трьох

розділів, які включають вісім підрозділів, висновків), списку використаних джерел і додатків. Змістовність та достовірність результатів роботи забезпечується посиланнями дисертанта на авторитетні джерела, відомі наукові дослідження, праці провідних науковців, широким застосуванням національної джерельної бази.

Автор послідовно, системно і конструктивно проаналізувала важливі теоретичні питання, що розкривають зміст теми дослідження, відзначила історичне і методологічне значення широкого спектру поглядів учених-правознавців щодо змісту, характеру, генезису та шляхів правового регулювання у сфері забезпечення пропаганди дорожньої безпеки. З огляду на це, можна констатувати, що достовірність отриманих результатів і обґрунтованість сформульованих пропозицій обумовлюється вірно обраним методологічним підходом до проведення дослідження, об'ємним та всебічним використанням наукового матеріалу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в межах єдиної комплексної монографічної роботи дисертантом на підставі теоретичної літератури, а також вітчизняного адміністративного законодавства здійснено дослідження змісту та сутності пропагандистських заходів у сфері дорожнього руху, виявлення проблем, що виникають при регулюванні відносин у сфері пропаганди дорожньої безпеки, формулювання теоретичних положень і пропозицій з урахуванням норм міжнародного права, спрямованих на удосконалення вітчизняного нормативного регулювання та уніфікацію практики його застосування в Україні.

Зазначена робота є логічним продовженням цілого ряду досліджень в сфері адміністративно-правового забезпечення заходів забезпечення провадження, але в той же час висвітлює раніше не досліджені питання, пропонує системний аналіз адміністративного законодавства з метою поглиблення теоретичних знань та підходів у згаданій сфері, вирішує актуальне наукове завдання, займаючи самостійне місце серед наукових робіт з адміністративного права.

Дисертантом висловлено низку слушних рекомендацій, які відзначаються новизною щодо періодизації правової регламентації заходів забезпечення пропаганди дорожньої безпеки, класифікації її правових і неправових форм, концепції удосконалення чинного законодавства, перспектив подальших наукових досліджень проблем ефективного функціонування цієї галузі.

Отже, з повним правом можна стверджувати, що новизна дисертації виявляється як у самому підході до досліджуваних проблем, так і в запропонованому вирішенні наукового завдання. Дисертаційна робота має завершену форму, логічно послідовна, виконана творчо і грамотно. Це і дозволило дослідити необхідні питання й сформулювати цінні для теорії та практики адміністративного права.

Окремо слід відмітити прискіпливий та виважений підхід дисертантки до вивчення теоретичних джерел, детальний аналіз кожного наукового поняття та терміну з огляду на різні позиції, формування власних висновків та позицій, що свідчить про комплексний науковий підхід до досліджуваних явищ.

Можна визнати позитивним те, що Н.В. Давидова прискіпливо досліджувала різноманітні наукові та нормативні джерела із зазначеного питання, що дозволило продемонструвати її аналітичний стиль мислення, здатність робити самостійні висновки, критично оцінювати досягнуте в науці, узагальнювати різні підходи до теоретично складних питань, що розглядаються в дисертації.

Будова дисертаційного дослідження дає підстави вважати, що Н.В. Давидова сумлінно виконала дослідження обраної проблематики, виклавши матеріал за принципом: від загального до конкретного, від цілого до частини. Достовірність одержаних у дисертації висновків переконливо демонструється шляхом усебічного аналізу широкого спектру нормативних та доктринальних, вітчизняних та зарубіжних джерел, монографій та статей.

Мета і задачі роботи, сформульовані дисертантом, забезпечили розгляд

й аналіз сутності правової пропаганди дорожньої безпеки, враховуючи позитивний досвід її нормативно-правової регламентації не лише в Україні, а й за її межами на підставі порівняльно-правового дослідження стану нормативного врегулювання заходів пропаганди безпеки дорожнього руху в окремих країнах дальнього зарубіжжя та країн колишнього СРСР. У цьому зв'язку були розроблені, обґрунтовані та апробовані практичні пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства. Останні, окрім того, що поглиблюють теоретичні знання у галузі адміністративного права, ще й можуть бути використані під час оновлення КУпАП, Законів України «Про дорожній рух», «Про автомобільний транспорт», «Про Національну поліцію» тощо.

Методологічну основу дисертації становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Для вирішення поставлених задач використано такі методи пізнання, як: історико-правовий, порівняльно-правовий, системно-структурний, формально-логічний, а також методи моделювання, класифікації та групування, статистичного та документального аналізу та ін.

Не можна не погодитись із висновками дисертантки про доцільність вдосконалення заходів із пропаганди дорожньої безпеки, що повинно включати: чіткий розподіл функцій поліції та інших організацій, до компетенції яких належить питання пропаганди безпеки дорожнього руху на державному, регіональному та місцевому рівнях; довгострокове планування заходів з безпеки руху; виявлення основних причин, проблем і закономірностей аварійності; контроль, оцінку і методичне забезпечення пропагандистських заходів; інтенсивний розвиток пропагандистської служби на регіональному та місцевому рівнях; широке залучення громадськості; формування позитивних мотивів в учасників дорожнього руху для безпечної поведінки на дорозі.

Заслужують на підтримку висновки дисертантки щодо доцільності внесення змін і доповнень до законів України «Про дорожній рух», «Про Національну поліцію», Кодексу України про адміністративні правопорушення,

а також Положення про Департамент патрульної поліції Національної поліції України у частині надання відповідних повноважень поліцейським щодо забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху.

Робота містить й інші позитивні висновки, відображені в дисертації та авторефераті, серед яких зокрема удосконалено правові засади пропагандистської діяльності у сфері безпеки дорожнього руху; наукові підходи до з'ясування сутності правових і неправових форм забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху, спрямованих на формування державної та громадської активності, та які потребують постійного удосконалення у зв'язку з розвитком інформаційних технологій; теоретичні підходи до закріплення на законодавчому рівні пропагандистського супроводу тільки-но прийнятих нормативно-правових актів у сфері безпеки дорожнього руху, а також передбачення порядку фінансування діяльності щодо пропаганди безпечної поведінки на дорогах.

Про актуальність теми дослідження свідчить також її відповідність пріоритетним напрямкам наукових досліджень : відповідно до положень Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 213-р., розділу 4 Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 року № 481-р, та загальноуніверситетської наукової теми «Теоретико-методологічні та прикладні проблеми державотворення та правотворення в Україні».

Є усі підстави вважати, що дисертаційна робота є одним з перших, досить успішних кроків, спрямованих на заповнення існуючих прогалин у національних наукових дослідженнях, присвячених актуальним проблемам адміністративно-правового забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху в Україні.

Таким чином, винесені на захист положення та висновки є певним особистим внеском дисертанта у розвиток науки адміністративного права і

становлять наукову новизну.

Однак, як і при дослідженні будь-якої достатньо складної і нової теоретичної проблеми, в зазначеній дисертації міститься чимало спірних, неузгоджених і не зовсім обґрунтованих положень, які можуть стати підґрунтям наукової дискусії і звісно, насамперед, напрямами подальшої розробки даної проблеми. В цілому, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, слід вказати і на певні його дискусійні моменти, зокрема:

1. Визначаючи сутність поняття «адміністративно-правове забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху» (стор. 58), здобувачу бажано було б на публічному захисті, тезисно, коротко окреслити у чому саме полягають ознаки такого забезпечення.

2. Не викликає сумнівів те, що дослідження сутності, змісту та особливостей адміністративно-правового забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху має комплексний і певним чином міждисциплінарний характер. Необхідність вирішення аносованих автором завдань об'єктивно зумовлює необхідність використання широкого спектру спеціальної літератури. Водночас, на нашу думку, дисертація не виправдано мало містить прикладів практики, натомість занадто покладається на результати соціологічного опитування.

3. Дисертанту необхідно було б посилити характеристику актуальності теми дослідження шляхом наведення статистичних даних з даної тематики. Робота також виграла б, якби було проведено соціологічне дослідження не лише серед працівників Національної поліції України, але й окремих місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо покращення організаційного забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху в державі.

4. Дисертантом належно розглянуто проблемні питання реалізації адміністративно-деліктного законодавства у сфері безпеки дорожнього руху, визначено типові тенденції скоєння відповідних правопорушень. Проте бажано було у самій роботі, на нашу думку, здійснити більш ґрунтовний аналіз

об'єктивних і суб'єктивних ознак деліктів, що встановлюють адміністративну відповідальність у цій сфері, у порівнянні їх з нормами Кримінального кодексу України, від чого робота лише покращилася.

5. Підтримуючи позицію дисертанта щодо необхідності розроблення та затвердження поетапного плану адаптації вітчизняного законодавства з питань пропаганди дорожньої безпеки до законодавства Європейського Союзу, що сприятиме формуванню дієвих механізмів зниження аварійності на автошляхах країни та запобіганню дорожньо-транспортного травматизму, а також формуванню позитивного іміджу України як привабливої транзитної та туристичної держави, водночас в дисертації бажано було б не лише анонсувати проблему, але й визначити конкретні шляхи вдосконалення чинного дорожнього законодавства з урахуванням правил, норм і стандартів ЄС.

Втім, вказані зауваження підтверджують складність та багатоаспектність теми обраної для дисертаційного дослідження, є елементом наукової дискусії або мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, теоретичне і практичне значення отриманих в ній результатів та не знижують в цілому високий науковий рівень дисертації.

Наукове та практичне значення роботи полягає у тому, що сформульовані у дисертаційному дослідженні теоретичні положення, висновки та пропозиції орієнтовані на вирішення конкретних завдань, що ставляться практикою, а також потребами подальшого розвитку гуманітарної сфери держави. Крім того, результати дисертаційного дослідження можуть бути впроваджені як у нормотворчу діяльність, так і у навчальний процес.

Повнота викладення матеріалів в публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки, пропозиції та рекомендації, що сформульовані у дисертації, відповідно до вимог до такого типу робіт, достатньо повно викладені в авторефераті та відображені в опублікованих працях дисертанта, дають

можливість науковій спільноті оцінити здобутки дисертанта та сформувавши уявлення про хід та розвиток наукової думки, їх оригінальність, новизну та індивідуальність.

Основний зміст автореферату точно відповідає змістові дисертації, дає повне та переконливе уявлення про наукову цінність і значущість дисертації та виконану роботу.

Дисертація **Давидової Наталії Валентинівни «Адміністративно-правове забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху в Україні»** є самостійною, завершеною кваліфікаційною працею у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково обґрунтовані теоретичні результати, наукові положення із відповідним рівнем новизни і цінності для теорії адміністративного, а також для суміжних галузей права, практики застосування законодавства в цій сфері, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок дисертанта в науку.

Зазначена робота подана на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук та відповідає спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, виконана згідно з вимогами МОН України, а її автор заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Офіційний опонент:
Директор Департаменту громадського
порядку і цивільного захисту
Дніпровської міської ради,
кандидат юридичних наук

Олександр Чудновський